

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

UUDELY/7017/2022

Lausunto Seepsula Oy:n Senkkerin luoteisosan louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen luonnonvarat - vastuualue pyytää lausuntoa Seepsula Oy:n Senkkerin luoteisosan louhintaa ja maanvastaanottoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Hankealue sijaitsee Tuusulassa Ruotsinkylässä lähellä Vantaan kaupungin rajaa.

Seepsula Oy suunnittelee nykyisen louhinta-alueen laajentamista ja suojavallin rakentamista pilaantumattomista ylijäämämaista uuden louhinta-alueen pohjoispuolelle. Mahdollisina tukirakenteina hyödynnetään betoni- ja tiilijätettä (VE2 ja VE 3). Hankealueen koko on noin 67 hehtaaria, mistä louhinta-alue on kooltaan noin 17 ha ja ottoalue 18 ha. Suojavallin pinta-ala on noin 50 ha.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan neljää eri vaihtoehtoa, sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä.

- VE1: Otto (+5) hankealueen eteläosasta ja matala täyttö kauttaaltaan (+90), ylijäämämaiden vastaanotto ja niiden hyödyntäminen suoja-/aurinkovoimavalliksi.
- VE2: Otto (+5) hankealueen eteläosasta ja korkea täyttö kauttaaltaan (+120), ylijäämämaiden vastaanotto ja niiden hyödyntäminen suoja-/aurinkovoimavalliksi. 1/3 vallin pohjoisosan tukirakenteen louheesta korvataan betoni- ja tiilijätteellä suunnitelluilta kohdin ns. spotteina sekoittamatta louherakenteen kanssa.
- VE3: Otto (+5) hankealueen eteläosasta ja eteläosan jättäminen teollisuusalueeksi sekä matala täyttö hankealueen pohjoisosassa (+90), ylijäämämaiden vastaanotto ja niiden hyödyntäminen suoja-/aurinkovoimavalliksi. 1/3 vallin tukirakenteen louheesta korvataan betoni- ja tiilijätteellä sekoitettuna louhetukirankaan.
- VE4: Otto (+5) hankealueen eteläosasta ja eteläosan jättäminen teollisuusalueeksi sekä korkea täyttö hankealueen pohjoisosassa (+120), ylijäämämaiden vastaanotto ja niiden hyödyntäminen suoja-/aurinkovoimavalliksi.
- VE0: hanketta ei toteuteta.

Hankealueen kaavoitustilanne

Arviointiohjelmassa on esitetty voimassa oleva maakuntakaavatilanne. Voimassa olevassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa hankealueelle on osoitettu kaavamerkinnät tuotannon- ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue, liikenteen yhteystarve sekä lentokonemelualue. Hankealueen luoteispuolelle on osoitettu viheryhteystarpeen kehittämisperiaatemarkintä. Hankkeen länsipuolella kulkee Vantaanjoki, joka on osoitettu maakuntakaavassa sekä Natura 2000-alueen, sekä vedenhankinnan kannalta arvokkaan pintavesimerkinnän ominaisuusmerkinnöillä. Hankealuetta koskevat myös maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on osoitettu Tallinna-tunneliin liittyvä tavaraliikenteen yhteystarve lentoasemalta rahtiterminaaliin ja rahtiterminaalista Hanko–Hyvinkää-radalle Liikenteen yhteystarve -merkinnöillä. Liikenteen yhteystarvemarkinnällä osoitetaan liikenteen yhteystarpeet, joiden tarkka sijainti tai toteutustapa vaatii tarkempaa selvittämistä. Tallinna-tunneliin liittyvä yhteystarve sekä rahtiterminaali on huomioitu myös valmistelussa olevassa Tuusulan yleiskaavassa.

Tallinna-tunneliin liittyvä rahtiterminaali on osoitettu maakuntakaavassa Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue -merkinnällä, joka sijoittuu lentoaseman melualueelle Tuusulan Metsäkylään YVA:n hankealueelle. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen merkinnällä osoitetaan laajat tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueet, jotka ovat tarkoitettu sellaisia toimintoja varten, jotka toimintansa laadun, laajuutensa, ympäristövaikutusten tai muun syyn vuoksi eivät voi sijaita asutuksen välittömässä läheisyydessä. Alueelle on mahdollista sijoittaa tarkempien selvitysten perusteella esimerkiksi maa-aineshuoltoon liittyviä toimintoja. Merkittävät ympäristöhäiriöt on estettävä teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristöönsä tavalla, joka turvaa ympäristö- ja luontoarvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota hulevesien hallintaan ja varauduttava sään ääri-ilmiöihin.

Viheryhteystarpeella osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa laajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa.

Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia

Hankekuvaus

Arviointiohjelma sisältää hankkeen sanallisen yleiskuvauksen. Esitetyn kuvauksen perusteella on vaikeaa muodostaa hankkeesta selkeää kokonaiskuvaa. Kuvausta on tarpeen täydentää mm. toiminnan luonteen (kesto ja laajuus), sekä perusteluiden ja hankkeen tavoitteiden osalta.

Hankekuvauksessa on tarpeellista kuvata tarkemmin myös louhinnan ja vallin suhdetta toisiinsa (ajallinen ja toiminnallinen kytkentä). Luvun 3.5.4 perusteella on ymmärrettävissä, että toiminnan aiheuttamaa melua on mahdollista hallita jo nykyisillä toimintatavoilla. Näin ollen vallin rakentamisen tarpeellisuus melun ja pölyn torjunnan rakenteena jää epäselväksi ja vaatii tarkempia perusteluita, varsinkin kun suoja/aurinkopaneelivalli on kooltaan mittava ja sen osuus koko hankkeen pinta-alasta on merkittävä. Lisäksi hankkeen elinkaari ja ajallinen ulottuvuus eri vaihtoehtoissa tulee kuvata.

Sivulla 62 todetaan, että Massaholmin maa-ainesalueen pohjoisen suojavallin rakentaminen on sisällytetty tähän ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Massaholmin alue ei kuitenkaan kuulu YVA:n hankealueeseen, joten asia vaatii tarkentamista.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteen osalta tullaan arvioimaan hankkeen vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Uudenmaan liitto katsoo, että hankkeen aiheuttamat liikenteelliset vaikutukset tulee arvioida arviointiohjelmassa mainitun Kehä III:n laajuuden lisäksi ainakin maantielle 152:lle, Hämeenlinnanväylälle ja Tuusulanväylälle sekä suunnitellulle Kehä IV:lle.

Lisäksi YVA:ssa tulee arvioida hankkeen vaikutukset maakuntakaavassa osoitettuun Tallinna-tunneliin liittyvään tavaraliikenteen yhteystarpeeseen lentoasemalta rahtiterminaliin ja rahtiterminalista Hanko–Hyvinkää-radalle sekä Tallinna-tunneliin liittyvän rahtiterminalin toteuttamismahdollisuuksiin.

Luonnonarvot ja ekologiset yhteydet

Ekologisten yhteyksien käsittely arviointiohjelmassa ei ole riittävän selkeää. Maakunnallisen ekologisen yhteyden, joka on myös maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarvemerkinnoillä (sijainnit yleispiirteiset), tarkastelu tulee vaikutusten arvioinnissa tehdä riittävän laajalta alueelta hankealueen ulkopuolelta, jotta hankkeen vaikutus yhteyden toimivuuteen voidaan tunnistaa. Nykytilassa hankealueen ympäristössä on jo varsin paljon yhteyttä heikentäviä tekijöitä, joten maakuntakaavan merkinnän toteutumisen kannalta tulee tarkastella yhteyden toteutumista tarvittaessa useampana ekologisena käytävänä. Hankealueella on metsäisenä alueena erityisesti merkitystä maakunnallisen ekologisen yhteyden toiminnalle, osana Uudenmaan ekologisten verkostojen selvityksessä (2018) tunnistettuja, harvoja Keski-Uudenmaan itä-länsisuuntaisia yhteyksiä. Ilmastonmuutos korostaa

tarvetta toimiville ekologisille yhteyksille, jotta lajisto voi sopeutua muutoksiin.

Luontokohteista tulee arvioida myös vaikutukset hankealueen pohjoispuoliseen Krapuojan puroon, joka on luontoarvoiltaan vähintään maakunnallisesti arvokas.

Luontoselvitysten osalta tulee käyttää uusimpia olemassa olevia tietoja, mm. maakuntakaavoituksessa tuotettua Uudenmaan ekologisten verkostojen selvitystä (2018) sekä tietokantaa maakunnallisesti arvokkaista luontokohteista (LAKU). Lisäksi on syytä täydentää luontotietoja hankealueelle ja sen vaikutusalueelle vaikutusten mukaan tarkentaen. Arviointiohjelmassa esitetty arvioinnin aikataulu ja luontoselvitysten aikataulu eivät näytä toimivan yhteen niin, että selvitysten tulokset olisivat luontoarvojen tunnistamisen kannalta oikea-aikaisesti tehtynä ja käytettävissä arvioinnin johtopäätösten perusteina.

Sivulla 57 todetaan, että hankkeen vaikutukset metsien hiilinieluihin arvioidaan vähäisiksi. Tämä on ennen vaikutusten arviointia tehty oletus, joka tulee kuitenkin vaikutusten arvioinnissa todentaa ja arvioida suhteessa hankealuetta laajempaan kontekstiin.

Maisemavaikutukset

Hankeella voi olla merkittäviä maisemavaikutuksia verrattuna nykytilaan erityisesti korkeampien täyttöjen vaihtoehdoissa. Uudenmaan liitto katsoo, että maisemakuvallisen muutoksen tarkastelun ja sanallisen kuvauksen lisäksi on tarpeellista teettää kuvasovitteet eri vaihtoehtojen maisemavaikutuksista.

Vaikutukset elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen

Arviointiohjelmassa todetaan, että hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen arvioidaan melu-, ilmanlaatu- sekä pinta- ja pohjavesivaikutusten perusteella, ja että hankkeen viihtyvyytsvaikutuksia arvioidaan melun osalta. Vaikutuksissa elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen on syytä huomioida myös hankkeen aiheuttamat liikenteelliset vaikutukset.

Edellä esitetyn lisäksi Uudenmaan liitto toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on tärkeää arvioida myös yhteisvaikutukset erityisesti nykyisen toiminnan kanssa.

Uudenmaan liitto on valmis keskustelemaan hankkeesta vastaavan ja YVA-konsultin kanssa tarkemmin lausunnossa esitetyistä huomioista. Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa arviointiohjelmasta.

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö,
Aluesuunnittelun johtajan varahenkilö

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo